

- 11) भारताची आर्थिक राजधानी ---- आहे.
 अ) पुणे
 क) नागपूर
 ब) दिल्ली
 ड) मुंबई
- 12) जे. व्ही. पी. समितीची स्थापना ---- साली झाली.
 अ) 1949
 क) 1970
 ब) 1960
 ड) 1980
- 13) शिवसेना पक्षाचे चिन्ह ---- हे आहे.
 अ) वाघ
 क) पंजा
 ब) घडयाळ
 ड) धनुष्य-बाण
- 14) खालीलपैकी ---- हे समविचारी पक्ष आहेत.
 अ) म.न.से. - शेकाप
 क) भाजप - मनसे
 ब) राष्ट्रवादी काँग्रेस - भाजप
 ड) राष्ट्रवादी काँग्रेस - काँग्रेस

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

16

- 1) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीतील मुंबईचे महत्व सांगा.
- 2) महाराष्ट्राची सामाजिक रचना सांगा.
- 3) महाराष्ट्रातील आघाडीचे राजकारण
- 4) महाराष्ट्रातील जातीचे राजकारण स्पष्ट करा.
- 5) शिवसेना
- 6) महाराष्ट्राच्या राजकारणाचे आर्थिक निर्धारक घटक स्पष्ट करा.

प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

12

- 1) राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी
- 2) महाराष्ट्र निर्मितीतील अडथळे
- 3) नागपूर करार
- 4) भाजपा-शिवसेना आघाडी सरकार

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

14

संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीचे परीक्षण करा.

किंवा

महाराष्ट्रातील आघाडीचे राजकारण आणि त्यांचे परिणाम यावर भाष्य करा.

प्र.5 महाराष्ट्रातील राजकारणाचे निर्धारक घटकांची चर्चा करा.

14

